

Politiebureau-check

Chris van Dam

CDA

Met deze notitie pleit ik voor:

- het jaarlijks updaten van de locatielijst huisvesting politie
- er moet één landelijke, herkenbare serviceaanbod wat betreft het doen van aangifte komen
- geef alle wijkagenten op de website van de politie een profielfoto en een eigen e-mailadres
- er moet een speciaal plan komen hoe de politie buiten de grote steden de nabijheid bij de burger vorm geeft

Veiligheid volgens het CDA

Veiligheid begint bij mensen thuis. Verantwoordelijke mensen die zich gedragen op basis van fatsoen, die rekening houden met anderen, die anderen durven aan te spreken. Maar pal daarachter staat de overheid, de politie. Alleen als burgers het vertrouwen hebben dat de politie nabij is, dan kunnen zij hun eigen rol oppakken. De wijkagent in de wijk, surveillerende agenten op straat, noodhulp als je 112 belt. Maar ook: een plek waar je naartoe kunt als je hulp nodig hebt. Om aangifte te doen, om advies te vragen, om een misstand te melden. Een ankerpunt: het politiebureau.

Het CDA hecht aan de nabijheid van overheidsdiensten. Ziekenhuizen, gevangenissen, rechtbanken. En ook politiebureaus. Nabijheid is een essentieel onderdeel van kwaliteit. Dienstverlening die dichtbij, dienstbaar en direct is. En dat is niet alleen een belang van burgers, maar ook van politiemensen zélf die dicht bij, dienstbaar aan, direct opkomend voor de burger hun werk willen doen.

Landelijke lijst met politiebureaus

In 2015 heeft de (toenmalige) minister van Justitie en Veiligheid een lijst van politielocaties opgesteld, waarbij hij de toezegging deed dat al deze locaties in 2025 nog steeds open zouden zijn. In antwoord op recente Kamervragen heeft minister Grapperhaus aangegeven dat in de periode 2014 – 2018 210 huisvestingslocaties van de politie gesloten zijn, terwijl tegelijkertijd 103 nieuwe huisvestingslocaties geopend zijn. Hoe verhoudt zich dat tot de garantie uit 2015?

Dat de landelijke lijst uit 2015 aan verandering onderhevig is, dat snappen we. Want de maatschappij verandert en de politie verandert mee. Maar we moeten uitkijken dat onder invloed van personeelskrapte en moderne inzichten (vooral click en call, minder face) de politie erg ver van de burger af komt te staan. Zeker als nieuwe serviceconcepten (bijvoorbeeld het bij de burger thuis aangiftes opnemen) nog niet ruim ontwikkeld zijn.

De Tweede Kamerfractie van het CDA krijgt regelmatig klachten over de bereikbaarheid van de politie. Burgers zijn tevreden over de noodhulp en over het optreden van politiemensen in concrete situaties. Maar de nabijheid van de politie op andere momenten wordt gemist. Fysieke politiebureaus blijven burgers een vertrouwd, veilig gevoel geven. Het is van groot belang dat politiebureaus in het land open blijven en dat de burger daar zonder problemen naar binnen kan gaan om zijn of haar verhaal te doen. Daarom heeft het CDA hier onderzoek naar gedaan.

Ook voor de politiemann in het van wezenlijk belang dat er politiebureaus dichtbij zijn. Hoe vaak ontvangen wij geen signalen dat de politie een arrestant naar het bureau moet brengen, maar dan ruim 30 minuten moet rijden? Om vervolgens weer 30 minuten terug te rijden om verder te gaan met de politietaak? Ook voor de wijkagent is een vaste locatie vaak het ontmoetingspunt met de burgers. Als de politie minder zichtbaar is dan heeft dat ook gevolgen voor de informatiepositie van de politie.

Wat heeft het CDA gedaan

In Nederland zijn er 355 gemeenten. Het CDA heeft een steekproef gehouden bij 70 lokale CDA-fracties. Grote gemeenten, kleine gemeenten, stad en platteland. We hebben onze raadsleden gevraagd om te checken hoe de dienstverlening van de politie er uit ziet: openingstijden, mogelijkheden om aangifte te doen, het wel of niet op afspraak binnen kunnen lopen. En dat leidt tot een zeer divers beeld.

Ervaringen uit het land

Rob van Woudenberg (CDA Delft), ging er zelf op uit: *“Ik was bij het bureau op een doordeweekse dag rond 20.00 uur. Het bureau was open. Maar als ik aangifte wilde doen dan kon dat niet. Daar moest een afspraak voor gemaakt worden. Het bureau gaat om 22.00 uur dicht en is dan tot 09.00 uur de volgende ochtend niet meer direct toegankelijk voor inwoners van Delft.”*

Marinus Louissen (CDA Midden-Drenthe) berichtte ons als volgt: *“Midden-Drenthe is een gemeente met een grote oppervlakte. Als je van de ene kant naar de andere rijdt dan ben je meer dan een half uur onderweg. Het teambureau in Hoogeveen is open voor het publiek. Het steunpunt in Beilen heeft de zelfde openingstijden als het gemeentehuis.”*

Het CDA in Hendrik-Ido-Ambacht liet ons weten *“Ons bureau heeft geen openingstijden. Wel worden er spreekuren gehouden, maar ieder spreekuur kondigen ze afzonderlijk aan. Dus een volgend spreekuur is nog niet bekend en hoeft niet op een donderdag te zijn maar is het wel vaak, in onze herinnering/beleving.”*

Jur Limburg (CDA Amsterdam) is de politiebureaus (iets meer dan de helft) zelf gaan bezoeken. *“Op twee tijdstipmomenten op verschillende dagen heb ik gecheckt of de bureaus daadwerkelijk open zijn. Bij navraag werd aangegeven dat dat meestal het geval is. Omdat niet altijd iemand beschikbaar is, wordt aangeraden vooraf te bellen, zodat je zeker weet dat je aangifte kunt doen.”*

John Timmermans (CDA Peel en Maas) gaf door dat *“het teambureau in Panningen op maandag, woensdag en vrijdag tussen 9.00-17.00 open is. De overige dagen kan er alleen in Horst aangifte worden gedaan. Dus op dinsdag en donderdag kan er in Panningen geen aangifte worden gedaan. Ik begrijp uit de landelijke lijst dat een teambureau de hele week open moet zijn. Dat is dus niet zo.”*

In Barneveld heeft de politie het goed voor elkaar, zo meldt Maarten Schipper van ons: *“Nadat ik aangifte had gedaan over een auto inbraak, is de politie vervolgens nog langs geweest omdat dit vaker in de gemeente voorkomt. Dit geluid horen we van veel inwoners uit de gemeente.”*

Welke balans kan er worden opgemaakt

1. Jaarlijks een ge-update locatielijst.

De locatielijst van de minister is totaal niet actueel. Adressen kloppen vaak niet. Sommige politielocaties zijn allang dicht, andere (nieuwe) politielocaties komen helemaal niet op de lijst voor. Diverse nieuwe locaties bevinden zich in een gemeentehuis en zijn minder vaak geopend. Voor lokale raadsleden is het ondoorgroendelijk wie besluit over het openen of sluiten van politiebureaus.

Voor burgers draagt de nabijheid van een politiebureau bij aan vertrouwen en een gevoel van veiligheid. De Politie heeft een meer bedrijfseconomisch perspectief, verwijst meer naar nieuwe vormen van dienstverlening. Om toe te zien of die twee belangen in evenwicht blijven is een actuele landelijke lijst van politiebureaus een must. En dat is wat we aan de minister van Justitie en Veiligheid gaan vragen.

De CDA-fractie zal aan minister Grapperhaus vragen de locatielijst jaarlijks te updaten en aan de Kamer te verstrekken.

2. Aangifte doen: één herkenbare lijn van serviceverlening.

Als het gaat om noodhulp dan is helder wat je als burger moet doen en wat er dan ‘geleverd’ wordt. Die helderheid draagt bij aan de grote waardering van de politie voor het handelen in concrete noodsituaties. Maar als het gaat om minder spoedeisende vragen – zoals het doen van aangifte, het melding maken van een situatie of het spreken van de wijkagent – dan is het aanbod veel minder duidelijk.

We zien dat de politie veel aan het experimenteren is om de presentie in de samenleving op een moderne manier vorm te geven. Met twitterende en vloggende agenten, pop-up-bureaus, kop-koffie-with-a-cup en vele andere vormen. Allemaal goed, maar het leidt ook tot een verbrokkeld beeld. Eén landelijke politie vertaalt zich hier (nog) niet in één landelijk serviceconcept.

Speciale aandacht moet er komen voor het doen van aangifte. Om zicht te houden op de ontwikkeling van de criminaliteit, maar ook omdat strafbare feiten veelal een forse inbreuk op de persoonlijke integriteit en veiligheid van mensen met zich meebrengen, moeten de barrières om aangifte te doen minimaal zijn. Natuurlijk is het doen van aangifte via internet voor veel mensen en voor bepaalde categorieëndelicten een reële optie, maar er moet altijd (24 uur per dag) de gelegenheid blijven bestaan om snel en direct een politiebureau binnen te kunnen lopen.

Per stad, dorp en wijk verschilt dat enorm en soms moeten burgers eerst naar een bureau toe om te ontdekken of je direct aangifte kunt doen, of er iemand te spreken is. Dat draagt niet bij aan het vertrouwen dat burgers in de politie stellen. De politie moet landelijk, eenduidig duidelijk maken hoe zij voor het doen van aangifte – zeker bij heftige feiten – bereikbaar is. Neem een voorbeeld aan 112!

Daarom vraagt de CDA-fractie aan de minister om te komen tot één landelijke, herkenbare serviceaanbod wat betreft het doen van aangifte. Helderheid draagt ook hier bij aan vertrouwen.

3. Geef wijkagenten een gezicht.

Burgers zijn blij met hun wijkagent, zeker daar waar het politiebureau verder weg is. Dan is de wijkagent – bij wijze van spreken – een wandelend politiebureau. In een tijd waarin de politie minder in de gelegenheid is om ‘zo maar’ op straat te zijn, in een tijd dat steeds meer dienstverlening verschuild gaat achter een website, is de wijkagent voor veel mensen de politie in persoon.

Maar bij het brede publiek is het vaak onduidelijk wie nu precies de wijkagent is. Men kent het fenomeen wijkagent, maar men weet niet wie de eigen wijkagent is.

In Rotterdam krijgen alle wijkagenten op de website van de politie een profielfoto en een eigen e-mailadres. Daarnaast gaan wijkagenten zich huis-aan-huis voorstellen met een briefkaartje waarop het persoonlijke email-adres staat. Dat is toegezegd aan de gemeenteraad. Nu zijn wijkagenten veelal alleen nog bereikbaar via het algemene telefoonnummer van de politie of een reactieformulier.

In eerste instantie was de burgemeester van Rotterdam aarzelend, maar inmiddels heeft hij dit initiatief van Joost Eerdmans van Leefbaar Rotterdam omarmt. Wat in Rotterdam werkt zou elders in Nederland ook wel eens heel goed kunnen werken.

Daarom het verzoek aan de minister om voor het hele land te regelen dat alle wijkagenten op de website van de politie een profielfoto en een eigen e-mailadres krijgen en dat zij zich huis-aan-huis voorstellen met een briefkaartje waarop hun persoonlijke contactgegevens staan.

4. Alternatieven buiten de grote steden.

Veel (grote) dorpen beschikken inmiddels helemaal niet meer over een politiebureau en zijn aangewezen op politielocaties in naburige steden of dorpen een eind verderop. In veel kleinere gemeenten heeft de politie een steunpunt in het lokale gemeentehuis. Maar deze posten hebben een zeer beperkte openingstijd. Er kan zelden aangifte worden gedaan.

Het CDA is voorstander van een lokaal verankerde politie. Het is daarbij essentieel dat de politie zich in de haarvaten van de samenleving bevindt, ook in de dorpen en kleine steden. Daarom pleit het CDA er voor dat de politie ook in de klein(ere) gemeentes aanwezig is, met wekelijkse spreekuren, bijvoorbeeld door wekelijks met een mobiel politiebureau in het dorp aanwezig te zijn. Verder moet duidelijker worden hoe je buiten de grotere steden aangifte kunt doen en mag eerder verwacht worden dat de politie bij de mensen thuis aangifte komt opnemen.

De CDA-fractie vraagt de minister te komen met een speciaal plan hoe de politie buiten de grote steden ('op het platteland') de nabijheid bij de burger organiseert.